

World Water Week 2010: van waterkwaliteit tot millenniumdoelstellingen

“Talk is cheap. They have to deliver.” De Verklaring van Stockholm richt zich tot de VN-vergadering over de millenniumdoelstellingen - een van de uitkomsten van de World Water Week met dit jaar waterkwaliteit als hoofdthema.

De World Water Week in Stockholm stond dit jaar in het kader van waterkwaliteit: ‘The Water Quality Challenge - Prevention, Wise Use and Abatement’. Een groot aantal sessies behandelde dan ook de kwaliteit van water, een thema dat de bijzondere aandacht geniet van professor Malin Falkenmark (in 1963 afgestudeerd in de hydrologie), die actief participeerde en presenteerde. Speciaal ter ere van haar hadden UNESCO's waterprogramma IHP en SIWI het Malin Falkenmark Seminar georganiseerd, waarin een zevental sprekers het onderwerp vanuit verschillende invalshoeken belichtten. Twee van deze sprekers waren door het secretariaat van Nederlandse IHP-Comité aanbevolen, op basis van onder meer de succesvolle workshop over water en gezondheid in december 2009.

Voor het eerst werden in Stockholm meetgegevens van ‘emerging pollutants’ uit Oekraïne gepresenteerd, hetgeen de bijzondere aandacht van zowel UNESCO als SIWI kreeg. Malin Falkenmark vergeleek in haar presentatie (‘Xenobiotics - a race with time - pollution control or severe biotoxic damage’) de stand van zaken met de situatie van circa tien jaar geleden, toen bij een vergelijkbare sessie werd geconcludeerd dat men alles wel wist, maar alleen nog tot actie moest komen. “We now know that many pollutants are still hidden, and almost every week we discover new compounds”, natuurvreemde stoffen die nog niet bekend waren en veelal moeilijk zijn te meten. Het is zeker dat ze niet allemaal uit het drinkwater zijn verwijderd na behandeling. Een discussie over de gevolgen hiervan maakte duidelijk dat preventie het belangrijkste is. Het blijkt echter lastig om bij de bevolking aandacht hiervoor te krijgen: vissen die een geslachtsverandering ondergaan door hormonen in het water spreken niet tot de verbeelding. De spreekster uit Oekraïne merkte daarentegen op dat de aandacht aanzienlijk verandert op het moment dat je de mensen aanspreekt over geslachtsverandering van bijvoorbeeld hun echtgenoot. “The most effective way of prevention is to be an example”, was een van de conclusies. De teneur van de verhalen was evenwel dat hier sprake is van een langzaam maar zeker expanderend probleem - er zijn nog vele stappen nodig voordat hier verbetering te zien is.

Veel aandacht dit jaar voor de opslag van water als middel voor aanpassing aan

Het Malin Falkenmark Seminar over nieuwe soorten waterverontreiniging (foto: Michael van der Valk).

klimaatverandering. Het gaat hierbij niet om grote dammen, maar meer om kleine lokale oplossingen, zoals natte gebieden, grond(water), bodem(vocht), tanks, reservoirs. De gepresenteerde toepassingen liepen uiteen van de Himalaya tot en met Afrika. Van het door diverse Nederlandse partijen geproduceerde boekje ‘Managing the Water Buffer for Development and Climate Change Adaptation’ werd alweer een derde druk gepresenteerd, nu met een voorwoord van Bai-Mass Taal, uitvoerend secretaris van de African Ministers’ Conference on Water (AMCOW), die nadrukkelijk het belang van de publicatie voor Afrikaans waterbeheer onderstreept. Het International Water Management Institute (IWMI) presenteerde daarnaast een nieuwe overzichtsstudie over opslag van water, ‘Water Storage in an Era of Climate Change: Addressing the Challenge of Increasing Rainfall Variability’.

Ook kregen ecosystemen weer aandacht in sessies van onder meer Wetlands International, The Nature Conservancy, WWF en IUCN. Voor volgend jaar zou het goed zijn als er wat meer samenwerking zou zijn, zowel tussen de organisaties als met andere thema’s. Nog meer dan bij het thema landbouw zou kruisbestuiving kunnen helpen om het belang van ecosystemen tussen meer oren te krijgen.

Het Co-operative Programme on Water and Climate (CPWC) was medeorganisator en spreker in een viertal sessies over respectievelijk financiering van adaptatie, de invloed

van klimaatverandering op waterkwaliteit en kwantiteit, verschuivende instituties voor ‘governance’ en capaciteitsopbouw en, als laatste, over mogelijkheden om de processen en onderhandelingen voorafgaand aan de COP-16 in Mexico te beïnvloeden. Duidelijk is dat de transdisciplinariteit hier werkt; een breed scala van internationale organisaties, actief op velerlei terreinen, participeerde. Van banken tot natuurorganisaties en verenigingen, van onderzoeksinstituten en onderzoeksprogramma’s tot overheden, watercommissies en VN - transversaal, top-down en bottom-up: iedereen deed mee. Dit keer zelfs enkele klimaatonderhandelaars.

Zoals een langjarige deelnemer opmerkte: “Als er één nadeel kleefte aan de World Water Week, dan is het wel dat er parallelle sessies zijn, zodat je niet overal bij kunt zijn en altijd wat mist.” Meerdere deelnemers viel de hoge kwaliteit van de verhalen op. Het doet deugd dat er nog uitstekende sprekers zijn, zoals de Indiase Sunita Narain, die zonder afleidende beeldpresentatie de aanwezigen probleemloos een half uur aan haar lippen liet hangen.

Net zoals de CO₂-voetafdruk momenteel nieuws van de dag is, neemt ook de aandacht voor de watervoetafdruk zienderogen toe. Al eerder besteedde National Geographic veel aandacht aan de ‘water footprint’, en ook dit jaar was de redactie aanwezig.

De Stockholm Water Prize werd dit jaar in ontvangst genomen door Rita Colwell van de University of Maryland en Johns Hopkins University. Zij heeft baanbrekend onderzoek

Rita Colwell ontving de Stockholm Water Prize (foto: SIWI).

verricht aan door waterverontreiniging veroorzaakte ziekten, en gaf het belang aan van het effect van de ziekten op de economische en sociale omstandigheden van een land: "Safe drinking water is absolutely critical to economic stability, social stability and even national security." Volgens Colwell is het gebruik van de juiste lokale technieken het meest effectief bij het voorkomen van ziekten door verkeerd water.

Tijdens de openingsessie was de eer aan Huub Savenije om het belang en de resultaten van 20 jaar World Water Week te presenteren, terwijl hij ook een sleutelrol had bij de afsluitende sessie (zie kader). De actualiteit van het hoge water in Pakistan kwam ook tijdens de openingsessie aan bod.

Tijdens de afsluitende plenaire sessie werd er nogmaals op gewezen dat bevolkingsgroei aan de wieg staat van alle problemen van de afgelopen week. Er komen simpel gezegd

sneller mensen bij dan er toiletten worden geplaatst, zodat we blijven achterlopen op de millenniumdoelstellingen. Een oplossing hiervoor was ook na een week debat niet gevonden. De aanwezigen steunden unaniem een (nogal algemene) verklaring vanuit de World Water Week voor de 'High Level Plenary Meeting on the MDGs', waarin aandacht wordt gevraagd voor de fundamentele rol van waterbeheer, drinkwater en sanitatie bij het behalen van de millenniumdoelstellingen. Een wellicht groter probleem is dat mondiaal slechts vijf landen de doelstelling van hun financiële bijdrage (0,7 procent van het BNP) nakomt: "Talk is cheap. They have to deliver."

Volgend jaar wordt de World Water Week van 21 tot 27 augustus gehouden, met als thema 'Acting on the Urban Challenge'. Voor 2012 staat voedsel op het programma.

Michael van der Valk

Nederlanders prominent op World Water Week in Stockholm

Tijdens de World Water Week waren op diverse terreinen Nederlanders actief. Het samenwerkingsprogramma voor water en klimaat CPWC was als vanouds bij meerdere sessies en een High-Level Panel gevraagd. Opvallend is steeds weer het enthousiasme en de bewondering vanuit het buitenland voor een dergelijk programma, waarmee Nederland koploper blijft. SIWI-directeur Bertell toonde zich zeer dankbaar voor de 'significant boost' die het thema klimaat tijdens de World Water Week heeft gekregen als gevolg van het sterke Nederlands leiderschap. Op een door Mascha Singeling gecoördineerde marktkraam presenteerde de Nederlandse WASH-sector (water, sanitatie en hygiëne) het werk van haar leden. De Nederlandse stand vroeg verder aandacht voor het initiatief '300 in 6', dat ervoor pleit om 300 miljoen mensen in zes jaar te voorzien van schoon drinkwater. Ook een derde editie van het succesvolle boekje 'Managing the Water Buffer for Development and Climate Change Adaptation' werd hier gepresenteerd. Op de markt nam verder AKVO een centrale plaats in.

Vanuit de overheid waren de ministeries van V&W, LNV, BZ/DGIS en VROM vertegenwoordigd. Ook in het buitenland werkzame Nederlanders namen actief deel. Kees Leendertse (CAPNET/UNEP) presenteerde bijvoorbeeld de vertaling (in Frans, Spaans en Portugees) van de 'training manual IWRM as a Tool for Adaptation to Climate Change', terwijl Ger Bergkamp (World Water Council) een aantal sessies ter voorbereiding op het zesde World Water Forum modereerde.

Ook bij de informatiekraam van de International Association of Hydrological Sciences (IAHS) viel de grote belangstelling voor Nederlandse expertise op. De met Nederlandse hulp georganiseerde sessies van het International Hydrological Programme (IHP) van UNESCO konden zich verheugen in een grote belangstelling, ook van de verzamelde internationale pers. Ook was er aandacht voor het colloquium over water en recht op 22 september aan het UNESCO-IHE in Delft. De Nederlandse website www.hydrology.nl ontving dagelijks enkele honderden geïnteresseerde bezoekers.

De meeste aandacht echter kreeg Huub Savenije, voorzitter van het Nederlands IHP-comité, tijdens de belangrijkste plenaire sessies, in zijn rol van hoofdrapporteur voor het thema 'Responding to socioeconomic and demographic changes' en als lid van het Scientific Programme Committee van de World Water Week.